

Bixente Barandiaran, bertsozik gabe ezin bizi

Iragan astean, urriaren 1ean, zendu zen Bixente Barandiaran bertsolaria. Itsasondon jaio bazen ere, Altzako Garbera baserrian bizi izan zen gazte-gaztetandik. Hantxe berpiztu zen bere bertsolari sena. Plazetan baino areago, baina, lagunartean atsegin zuen bertsoan egitea; sasoi zaharreko bertsolari handiek bezalaxe.

Iñaki Lazkano

Itsasondoko Urkia bailaran jaio zen arren, Altzako Garbera baserrian bizi izan izan zen gaztetatik Bixente Barandiaran bertsolaria; Joan Mari Irigoienek nostalgiaz irudikatu ohi duen Altxa idiliko hartan. Altxara iritsi zenean, hogeai baserri baino ez zeuden herri inguruan. Apaiza eta irakaslea salbu, kaletarrik ez. Baserria erosi ostean, garai latzak bizi izan zituen. Gogor egin behar izan zuen lan-eta zorrak kitatzeko. Hala aitortu ohi zuen Bi-

xentek: "Zorra lagun txarra da gizonarentzat. Ni estutuarazi ninduen, eta bertsoa lagarazi urte batzutan".

Apurka-apurka, ordea, Bixente Barandiaranen bertsolari sena berpiztuz joan zen. Baina plazaz plaza bertsoan aritu ordez, lagunartean gozatu zuen, nagusiki, bat-bateko bertsolaritzarekin. Bertsozale fina eta bertsolari herrikoia izan zen beti Bixente Barandiaran. Bere belaualdiko bertsolari handienekin ere kantuan ibilitakoa da, baina. Uztapide, Txirrita, Salaberria eta beste bertsolari "galaktiko"-ekin, alegia.

Azken urteotan, idazle ere aritu zitzaiz-

IRUTXULOren 8. zenbakian elkarriketatu genuen Bixente Barandiaran. Bertso polit hauek eskaini zizkion elkarrizketa egin zion kazetariari eta aldizkari berari

Nere lagun bati

Iru edo lau berso
nari nituzke jarr
jendeak jakin dezaten
zer bait here berri
neska gazte bat atzo
zitzaidan etorn
bere bisita izan zan
neretzat pozgarri

Errebista argitaratu
nahi dute astero
errez egin litezke
salatu ezker o
lagunka taltatzenik
nik ez det espero
on ondo ikusita
dago onuzker o

Ikusi nuan berekin
zer desero zuan
Iru txulo goratu nahi
intertzio osuan
galderak egiten zizkidan
irripar gosuan
ondo erantzutera
ark merezi zuan

Nere eginkizun au
ondo nari det bete
geiago egitea ere
salatu liteke
euskarari laguntzea
nola ez dun kalte
noiz nari deitu zazute
beartzen bazerate

Maiteari eskainitako bi bertso

Ezagun egin oinar
Urkitxo partean
biok urte gutxiakin
gazteak artean
Lagunak ontzen dira
kanoira joatean
Maritxu baino ohenik
ez dakit ote an

Mesede bat eskatu
nari ditzunik arren
ez pentsa nabillenk
intertzio txarren
Zurekin nago berri
itzegin bearren
egun batean bilduz
biok bulebarran

Bixente Barandiaran eta Uztapide

gun. Auspoa argialetxearekin bi liburu kaleratu zituen: "Zartu gabe ezin bizi" (1990) eta "Lanik gabe ezin bizi" (1995). Sendoa argialetxearekin "Tratabideak" (1999) liburua eman zuen argitara.

Urriaren lehenean utzi gintuen Bixente Barandiaranek. Altxan hil zen, 86 urte zituela. Ziurrenik, Amurizaren bertso gogoangarri hartan bezalaxe, azken bertsoa gure negarrari eskainiko zion agurraren aurretik. Lanik egin gabe ezin zuela bizi idatzi zuen. Bertsozik bota gabe, zer esanik ez.

Bixente Barandiaran

Garbera baserria, Bixenteren bizilekua

Donosti'ko Altxa'n baserritxo bat orduan nuan erosi, esposatu ta biok lanean gogotsu giñaden asi. Familia're sortu zan eta aiek bihar ziran azi, antxe ordurik gozoenak oieri begira kasi.

